

SOCIAL OMSORG SOC
Ledning IFO
Lars Ferner Larsson

Avtalsuppföljning av kvinnojouren Täby Danderyd 2021

Inledning

Kvinnojouren Täby Danderyd har separata avtal med socialnämnderna i Danderyd och Täby och tillhandahåller skyddat boende och social service¹. Enligt 3 kap 3 §, SOSFS 2014:4 *Våld i nära relationer* ska socialnämnden fastställa hur kontroll och uppföljning av sådan verksamhet ska göras. Kvinnojouren Täby Danderyd (hädanefter kvinnojouren) följs upp en gång om året i anslutning till kvinnojouren årsmöte i maj månad. Verksamhetsåret sträcker sig från den 1 januari till den 31 december.

Uppföljningsansvaret

För uppföljningen ansvarar utvecklingsledare vid Täby kommun och motsvarande vid Danderyds kommun. För kvinnojouren ligger ansvaret på föreståndaren och kvinnojourens styrelseordförande som bjuder in till ett möte. Resultatet av uppföljningen dokumenteras i denna rapport.

Kvinnojourens uppdrag

Kvinnojouren Täby Danderyd ska enligt avtalet utföra uppdrag till kommunerna Täby och Danderyd på socialtjänstens område och tillhandahålla:

- Insatser för kvinnor och barn såsom information, samtalsstöd, stöd och rådgivning.
- Skyddat boende som regleras i individuella avtal.

Kvinnojourens organisering

Kvinnojourens styrelse består av fem ledamöter. Kvinnojouren anlitar en extern kassör från ReCo redovisning. En anställd socionom arbetar på plats som verksamhetsledare på 100 procent. Verksamheten har 20 volontärer/jourkvinnor. Det skyddade boendet saknar bemanning på helgerna men jourhavande personal kan nå akut telefonledes. Skyddssökande kan endast tas emot nattetid efter överenskommelse. Kvinnojouren är medlem i UNIZON som är en intresseorganisation för landets kvinnojourer.

¹ SON 2016/177-71, 2016-12-27

Uppföljningen bedömningskriterier

Uppföljningen utgår från kommunernas avtal och till den kopplade handlingsplanen. Uppföljningen har genomförts genom ett digitalt möte. Till hjälp vid uppföljningen är en enkät som skickas till kvinnojouren i anslutning till årsmötet. Följande variabler följdes upp:

<i>När en ny volontär ansluts till verksamheten görs ett utdrag ur brottsregistret.</i>	Godkänd
<i>Personal och volontärer ska ha personlig lämplighet och kompetens för att arbeta i kvinnojouren.</i>	Godkänd. Kommentar: Alla verksamma, inklusive styrelse och jourkvinnor har genomgått UNIZON grundutbildning. Verksamhetsledaren har utbildning i bedömningsinstrumentet FREDAs samt aktuell lagstiftning om barnfridsbrott.
<i>Det ska finnas aktuell kompetensutvecklingsplan för det kommande året.</i>	Godkänd. Kommentar: Aktuell kompetensutvecklingsplan innehåller punkter gällande ny lagstiftning på området, fördjupning gällande sexualbrott, kvinnofrids-kränkning och fördjupning i att möta barn och unga vars mamma blivit dödad av pappa. Kvinnojourens personal utbildas kontinuerligt enligt planen vilket redovisas i verksamhetsberättelsen. Utbildningar har under åren skett i regi av Socialstyrelsen, SKR, BRÅ, Nationellt centrum för kvinnofrid och UNIZON. Volontärer/jourkvinnor utbildas kontinuerligt och har bland annat erhållit utbildning av polisen, advokater och socialtjänst, där det ingår utbildning gällande barn som upplevt våld.
<i>Vid inskrivning i det skyddade boendet görs särskilda säkerhetsplaneringar och bedömningar med boende och medföljande barn.</i>	Godkänd
<i>Kvinnojouren för dokumentation enligt lagstiftning</i>	Godkänd
<i>Nyanställd personal och volontärer introduceras i lagar och regler inom socialtjänsten.</i>	Godkänd
<i>Risikanalys görs kontinuerligt för de boendes säkerhet.</i>	Godkänd

<i>Det finns nödvändiga säkerhetsanordningar.</i>	Godkänd
<i>Det finns aktuella skriftliga bedömningskriterier för att göra en prövning om kvinnan klarar av att bo i det skyddade boendet.</i>	Godkänd
<i>Det finns aktuell skriftlig rutin för krissituationer.</i>	Godkänd
<i>Det finns aktuell skriftlig rutin för krissituationer.</i>	Godkänd
<i>Kvinnojourens lokaler ska vara ändamålsenliga och tillgängliga.</i>	Godkänd. Kommentar: Boendet har plats för två kvinnor och deras barn. Boendet består av hall, två sovrum, ett kontor, ett vardagsrum (där en del är avsedd för lek), ett kök, en toalett och en dusch/bad/toalett och balkong. De boende har lösbara dörrar till sina rum. Boendet har kapacitet för fyra barn och både pojkar och flickor tas emot. Gällande barn i tonåren görs enskilda bedömningar inför en placering. Lokalerna är inte anpassade till personer med funktionsnedsättning då det finns trösklar i lägenheten.
<i>Den boende ska informeras om sina juridiska rättigheter.</i>	Godkänd
<i>Det är önskvärt att kvinnojouren har skriftliga rutiner gällande samverkan med polis, regionen och frivilligorganisationer.</i>	Kommentar: Det saknas skriftliga rutiner för samverkan och samarbete med nämnda verksamheter men ett samarbete initieras efter behov. Under året har kvinnojouren samverkat med Försäkringskassan, Arbetsförmedlingen, ideell förening, BUP, hälso- och sjukvård inklusive logoped.
<i>Kvinnojouren ska hålla föreläsningar om verksamheten och om våld i nära relationer för elever på högstadie- och gymnasieskolor i Täby.</i>	Kommentar: Föreläsningarna har med anledning av pandemin uteblivit. Dock har kvinnojouren haft utbildning via Zoom för 60 personer (präster och diakoner) i Täby församling.
<i>Placerande socialtjänst och placerad kvinna besvarar enkäter om nöjdhet efter avslutad placering.</i>	Godkänd
<i>Kvinnojouren för statistik på antal kvinnor och barn i boende, antal med stöd- och rådgivande samtal samt i möjligaste mån var den stödsökande bor.</i>	Godkänd

Kvinnojouren lever väl upp till de fastställda bedömningsgrunderna förutom på två områden. Dels att lokalerna inte är anpassade för personer med funktionsnedsättning, dels att det saknas rutiner med externa intressenter såsom region och polisen. Vid 2016 års uppföljning fick kvinnojouren uppdrag att åtgärda verksamhetsledarens avsaknad av utbildning i krissamtal med barn som bevittnat/utsatts för våld utifrån samtalsmetodiken ”Trappan”. Planen var att utbildning skulle genomföras hösten 2017. Men det fanns ingen ledig utbildningsplats. 2018 kom utredningen ”Ett fönster av möjligheter”, vilken innehåller förslag på stora förändringar för kvinnojourernas verksamhet med bl. a. en separat barnansvarig. Om barn placeras på kvinnojourens boende och det finns förutsättningar för samtal enligt Trappan uppmärksammas det av kvinnojourens personal och kompetensen tas då in utifrån. Hittills har inga sådana behov funnits, då ex vis barnen på boendet varit för små, haft påtagliga psykiska funktionsnedsättningar och inte kunnat tala svenska.

Antal boende, stödsamtal och rådgivande samtal

En bedömningsgrund är att kvinnojouren ska redovisa antal boende i det skyddade boendet, stödsamtal och rådgivande samtal. Här nedan redovisas statistik för åren 2016 till 2021.

Tabell 1. Beläggningsgrad

År	Procent
2020	25 %
2019	78 %
2018	84 %
2017	64 %
2016	72 %

Kvinnojouren för statistik enligt beläggningsgrad utifrån Unizons krav. Exempelvis så att fyra kvinnor som placerats under 6 månader vardera blir 100 procent i beläggning.

Kvinnojourens styrelse beslöt att från och med 2020-03-01 endast ta emot en kvinna med barn på grund av risker med smittspridning av covid. Det vill säga att 50 procent beläggningsgrad betyder fullt och 25 procent är således halv beläggningsgrad.

Tabell 2. Antal placeringar i det skyddade boendet.

År	Kvinnor	Barn	Danderyd	Täby	Annan kommun
2020	7	6	1	1	4
2019	4	2	1	2	1
2018	10	5	0	1	9
2017	11	8	-	-	-

2016	12	13	-	-	-
------	----	----	---	---	---

Som jämförelse var beläggningsgraden 2019 78 procent. Antalet boende under 2020 har varit sju kvinnor (fyra under 2019) och sex barn (två under 2019). Sammanlagt under 2020 hade jouren 182 övernattningsdygn för kvinnor och 114 för barn. Under 2020 stannade kvinnorna under längre perioder, den kortaste 15 dygn och den längsta 77 dygn.

Tabell 3. Rådgivande samtal och stödsamtal

År		Täby	Danderyd	Annan kommun	Anonym
2020	477	150	70	252	5
2019	440	140	70	-	-
2018	315	114	32	-	-
2017	146	40	24	72	10
2016	127	30	8	60	29

Det framgår att antalet kvinnor som kontakter jouren för stöd och råd ökat markant. Det har framför allt skett under dagtid men även kvällstid. Pandemin med hemarbete kan vara en faktor som medfört påfrestningar i relationen med att hot och våld mot kvinnor kan då ha ökat.

Antalet samtal har ökat och är av mer komplex karaktär. Under 2021 tom med oktober månad har kvinnojouren haft 596 stödsamtal. Jämfört med tidigare har det inneburit en ökning av samtalen från 127 år 2016 till 477 år 2020. År 2020 kom 70 samtal från Danderyd och 150 från boende i Täby.

Att det 2020 kom fler samtal (252) från omkringliggande kommuner kan delvis bero på att det totala befolkningsunderlaget är större i dessa kommuner än i Danderyd och Täby tillsammans. Antal personliga besök för samtal under 2020 var 37, vilket är betydligt lägre än tidigare på grund av pandemin.

En del kvinnor som bott på det skyddade boendet återkommer efter placeringstiden till verksamhetsledaren för stödsamtal eller behålla den stödjande kontakten.

Övrig information

- Kvinnojouren efterfrågar en lägenhet på en alternativ adress. Personer boende i huset på den nuvarande adressen har börjat fråga sig vilken typ av verksamhet som pågår i kvinnojurens lägenhet. Följden kan bli spridning av var det skyddade boendet finns vilket kan innebära en fara för dem som är placerade i boendet. Kvinnojouren ämnar lämna skrivelse om problemet till socialnämnderna i avtalskommunerna. Kvinnojouren skulle ur ett skydds-

perspektiv behöva byta lägenhet med jämna mellanrum för att kunna tillförsäkra sig den säkra adress som är nödvändig.

- Verksamheten har behov av att lägenheten är tillgänglighetsanpassad. Den bör ha fem rum eller ha fyra rum med en lägenhet/lokal i anslutning för kontor. I den nuvarande lägenheten är inte trösklar och badrum tillgänglighetsanpassade.
- Kvinnojouren har i Danderyd och Täby kontakt med personer som utsatta för hedersproblematik.
- Täby Danderyds kvinnojour välkomnar medplacerade pojkar upp till 18 år. Bedömning görs i det enskilda fallet.